

ภาคพิเศษนี้จะกล่าวถึงการกลายเสียงและการกลายความหมายโดยสรุปเอาแต่หัวข้อสำคัญ ๆ จากหนังสือบาลีสันสกฤตในภาษาไทย ของ ศาสตราจารย์ ดร. บรรจบ พันธุเมธา เพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่มีได้เรียนกระบวนวิชา TH 323 มาก่อน ผู้ที่เคยเรียนกระบวนวิชา TH 323 มาแล้วก็อาจจะไปอ่านหนังสือภาษาต่างประเทศในภาษาไทย หน้า 57- 78 ได้เลย

การกลายเสียงและการกลายความหมายในหนังสือบาลีสันสกฤตในภาษาไทยเป็นเรื่องของความเกี่ยวข้องระหว่างภาษาบาลีสันสกฤตกับภาษาไทยโดยเฉพาะ ตัวอย่างที่จะนำมาใช้จึงเป็นคำในภาษาเหล่านั้น อย่างไรก็ตาม ในคู่มือนี้จะแทรกตัวอย่างคำในภาษาอื่นลงไปบ้างเท่าที่จะกระทำได้

การกลายเสียง

การกลายเสียงคือการที่เสียงของคำในภาษาอื่นที่เราขี้นมาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมจำแนกออกไปได้เป็นสองอย่าง คือ

1. การกลายเสียงโดยไม่เจตนา คือการเปลี่ยนแปลงเสียงไปตามธรรมชาติของภาษา เป็นการเปลี่ยนแปลงไปเองโดยที่เรามิได้เจตนาจะให้เป็นอย่างนั้น
2. การกลายเสียงโดยเจตนา คือการเปลี่ยนแปลงเสียงไปเพราะเราต้องการจะให้ไพเราะถูกใจเราหรือถูกใจผู้อ่านผู้ฟัง โดยมากเพื่อนำมาใช้ในบทร้อยกรอง

จะแยกกล่าวตามลำดับดังนี้

1. การกลายเสียงโดยไม่เจตนา จำแนกออกไปเป็นการกลายเสียงสระและการกลายเสียงพยัญชนะ

1.1 เสียงสระ กลายไปในลักษณะต่าง ๆ คือ

ก. อัตราเสียงสั้นยาว คือคำในภาษาเดิมเสียงสั้น เรามาเปลี่ยนแปลงให้เป็นเสียงยาว เรียกว่า การยืคเสียง คำในภาษาเดิมเสียงยาว เรามาเปลี่ยนแปลงให้เป็นเสียงสั้น เรียกว่า การทอนเสียง ดังตัวอย่าง

การยืมเสียง	บาลีสันสกฤต		ไทย
	อิ	มุณี	อิ
		ฤๅ	ฤๅ
	อุ	ครุ	อุ
		ศฺครุ	ศฺครุ
		ฤๅ	ฤๅ

การทอนเสียง	บาลีสันสกฤต		ไทย
	อิ	นิตี	อิ
		นิน	นิน
		วีณา	พิน
	อุ	สุกร	อุ

ข. เสียงสระในภาษาบาลีสันสกฤตที่ไม่มีในภาษาไทยกลายเป็นเสียงสระที่มีแต่ในภาษาไทย คือเสียง ไอ ที่มีตัวสะกดในภาษาบาลีสันสกฤตกลายเป็นเสียง แอ ของไทย เช่น

สันสกฤต	ไทย
ไสนย	แสนย
ไวทย	แพทย์
ไวศย	แพศย์

ค. เสียงสระที่ต่างก็มีด้วยกันกลายเป็นเสียงสระที่มีแต่ในภาษาไทย เช่น

บาลีสันสกฤต	ไทย		
อะ	ครุห	เออะ	เคราะห์
อิ	ลิงก	อี	ลิงค์
	มหิมา		มหีมา
	อริก		อริก
	สิกฺษา		สิกษา
	ผลิก		ผลิก

อี	หีน	อี	หีน
อี	กิริติ	เอีย	เกียรติ
	กฤษีร		เกษียร
อี	ศิริ	เอีย	เศียร

ง. เสียงสระบาลีสันสกฤตกลายเป็นเสียงสระที่ต่างก็มีใช้ด้วยกัน เช่น

- สระหน้า (อี อี, เอะ เอ, แอะ แอ) ด้วยกัน

	<u>บาลีสันสกฤต</u>		<u>ไทย</u>
อี, อี	วิดาน	เอ	เพดาน
	สีมา		เสมา

- สระหลัง (อุ อุ, โอะ โอ, เออะ ออ) ด้วยกัน

	<u>บาลีสันสกฤต</u>		<u>ไทย</u>
อุ, อุ	กุหก	โอุ	โกหก
	กุมท		โกมท

- สระกลาง (อะ อา, อี อี้, เออะ เออ) กับสระหน้า

	<u>บาลีสันสกฤต</u>		<u>ไทย</u>
อะ	วกุล	อี	พิกุล
	วรุณ		พิรุณ
อะ	ปญจ	เอ	เบญจ
	วชร		เพชร

- สระกลางกับสระหลัง

	<u>บาลีสันสกฤต</u>		<u>ไทย</u>
อะ	พทร	อุ	พุทรา
	เซตวน		เซตพน
อะ	กมล	โอุ	โกมล
อุ	ปุโรหิต	อะ	ปโรหิต, ประโรหิต

1.2 เสียงพยัญชนะ กลายไปในลักษณะต่าง ๆ คือ

ก. กลายเป็นเสียงที่มีที่เกิดใกล้เคียงกันหรือแห่งเดียวกัน เช่น

บาลีสันสกฤต		ไทย	
ก	กนิษฐา	ข	ขนิษฐา
ก	กฤษิก้า	ค	คนโท
ข	ขจร	ก	กำจร
ส	สลาภา	ฉ	ฉลาก
	สิมพลี		ฉิมพลี

ข. พยัญชนะบาลีสันสกฤตบางเสียงออกเสียงได้สองเสียงในภาษาไทย เช่น

บาลีสันสกฤต		ไทย	
ป	ปลุลงก	บ	บัลลังก์
	ปณจิต		บัณจิต
ป	ปทุม	ป	ปทุม
ต	คารา	ค	คารา
	ครุณี		ครรรณี
ต	คาล	ค	คาล
	คณหา		คัณหา
ฉ	ทฤษฏี	ฉ	ทฤษฏี
	ฎีกา		ฎีกา
ฉ	ปฎิมา	ฉ	ปฎิมา
	ปฎิทิน		ปฎิทิน

ค. การแทรกเสียงพยัญชนะ มี 5 กรณี คือ

-แทรกพยัญชนะต้นของพยางค์ที่ตามมาลงเป็นตัวสะกดอีกตัวหนึ่ง เช่น

ลดา เป็น ลัดดา
อมาคย " อ้ามาคย์ (อัมมาคย์)

-แทรกพยัญชนะเสียงต่าง ๆ เพื่อให้ออกเสียงสะดวกขึ้น เช่น

ขมपाल	เป็น	ขมพบาล
เทวดา	"	เทพยดา

-แทรกอรรถสระคือ ข ว เช่น

ไอรา (เอราวม)	เป็น	ไอยรา
เสากาขย	"	เสาวภาคย์

-แทรกนิคหิต เช่น

มกฏ	เป็น	มงกฏ
มกร	"	มังกร

-แทรก ร สะกดที่ออกเสียงเป็นแม่ กน เช่น

มาตา	เป็น	มารดา
มายา	"	มารยา

ง. การสับเสียง คือการที่เสียงควรออกภายหลังกลับมาออกก่อน ส่วนเสียงที่ควรออกก่อนกลับมาออกภายหลัง เช่น

อุกกาปาด	เป็น	อุกลาปาด
จกรวาก	"	จากพราก

2. การกลายเสียงโดยเจตนา จำแนกออกเป็นการตัด การเติม การตัดคำผิด การเทียบแนวเทียบผิด การลากเข้าความ การลากเข้าความด้วยเข้าใจผิด และการลากเข้าภาษาบาลีสันสกฤต

2.1 การตัด อาจตัดส่วนหน้า ส่วนกลาง หรือส่วนท้ายของคำ ความหมายอาจเปลี่ยนไปบ้าง หรืออาจคงเดิม คำที่พบบ่อย ๆ มีดังนี้

ก. ที่ตัดหน้าคำ ได้แก่

อโสก	เป็น	โสก	สามเณร	เป็น	เณร
อนุช	"	นุช	อุโปสถ	"	โบสถ์
เหตุย	"	ฤทัย, ทัย	อภิเชก	"	ภิเชก, เสก

ข. ที่ตัดกลางคำ ได้แก่

อรุโฆทัย เป็น อโฆทัย วนานุตร เป็น พนาคร

ค. ที่ตัดท้ายคำ ได้แก่

โกลาหล เป็น โกลา อุกโขภิมิ เป็น อักโข, โข

โอราฉน " โอยรา ตรีศูล " ตรี

2.2 การเติม มีอยู่สองแห่ง คือ

ก. เติมกลางคำ มีการเติม ษ ส เช่น ราตรี เป็น ราษตรี, ภรตา เป็น ภัสตา

ข. เติมท้ายคำ มีการเติม ส ศ เช่น ลีลา เป็น ลีลาส, นิร เป็น นีรศ

2.3 การตัดคำผิด คือตัดส่วนท้ายของพยางค์ต้นมาเป็นพยัญชนะต้นของพยางค์ท้าย เช่น

ตักษัย ตัดผิดมาจาก ชีวิตกษย (ชีวิต + กษย = การสิ้นชีวิต)

ฉรงค์ ตัดผิดมาจาก รณรงค (รณ + รงค = สนามรบ)

2.4 การเทียบแนวเทียบผิด คือ การสำคัญผิดโดยถือแนวเทียบอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นหลักทั้ง ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกันเลย เช่น คำบาลีที่ใช้พยัญชนะซ้อน คุณ นั้น คำสันสกฤตมักใช้ รุค ซึ่งเรามาใช้เป็น วรรค เช่น วรุค (บ.) เป็น วรุค (ส.) เรามาใช้ วรรค ด้วยเหตุนี้เมื่อเราเห็น ขรุค กับ มรุค ของภาษาบาลี เราก็เข้าใจว่ารูปสันสกฤตเป็น ขรุค กับ มรุค จึงมาใช้ว่า ขรรค กับ มรรค ในภาษาไทย แต่ที่จริงแล้วภาษาสันสกฤตเป็น ขรุค กับ มารุค (รูปนี้มีใช้ในชลมารค กับ สดลมารค) ดังนี้เรียกว่าเป็นการเทียบแนวเทียบผิด

2.5 การลากเข้าความ คือการแปลงเสียงคำบาลีสันสกฤตให้ฟังเป็นคำไทย ๆ หรือเป็นคำที่คนไทยเข้าใจความหมายอยู่แล้ว เช่น

คนธรรพ์ มาจาก คนธรรว เป็นชาวสวรรค์พวกหนึ่ง ไม่ใช่คน

จากพราศ มาจาก จกรวาก เพราะเข้าใจว่านกจักรวากเป็นนกที่ต้องพราศจากกัน

2.6 การลากเข้าความด้วยเข้าใจผิด คือการเปลี่ยนแปลงเสียงเพื่อให้ได้ความหมายตามต้องการ บางทีเพื่อให้เข้ากับเรื่องที่แต่งประกอบขึ้น หรือบางทีเปลี่ยนแปลงเสียงเพียงให้มีความหมายแล้วแต่งนิยายขึ้นประกอบเรื่อง เช่น

มณโฑ ซ้อมเหสีทศกัณฐ์ เราเข้าใจว่ามาจาก มณจุก แปลว่า กบ จึงมีนิยายต้นกำเนิดของนางมณโฑว่าเป็นนางที่อุ้มชูขึ้นมาจากกบ เพราะเห็นคุณความดีที่ยอมโคกลงไปตายในอ่างน้ำนม เพื่อบอกให้ฤๅษีรู้ว่าในอ่างน้ำมนั้นมีพิษที่นางนาคมาคายไว้ ในหนังสือ รามเกียรติ์ของเรา มีกล่าวถึงตอนนี้ไว้ว่า

“เมื่อนั้น	พระมหาคบสทั้งสี่
ได้ฟังมณชกพาที	ยินดีแล้วปรึกษากัน
ชะรอยนางนาตีซึ่งทุจริต	มาคายพิษจะให้เราอาศัย
นางกบสู้เสียชีวิต	หาไม่เราท่านจะบรรลีย์
อย่าเลยจะชุบขึ้นเป็นหญิง	จะจัดสิ่งทั้งามประสมใส่
ให้สิ้นโฉมนางฟ้าสุราลัย	เลิศล้ำกว่าใครโลกา”

แล้ว

“จึงให้นามตามชาตินิงคราญ ซ้อมมณโฑเขาวมาลัยมารศรี”

แต่นิยายนี้ไม่มีใน รามายณะ ใน รามายณะ นั้น มเหสีของทศกัณฐ์ชื่อมนโททรี แปลว่า “นางผู้มีเอวเล็ก” (มนุท “น้อย”, อุทรี “ผู้มีเอว”) เป็นธิดาพระยาเทตย์กับนางอัปสร

2.7 การลากเข้าภาษามาลีสันสกฤต บางทีเรียกว่า “การลากเข้าวัด” คือการที่ผู้สันทัดภาษามาลีสันสกฤตพยายามแปลงเสียงคำในภาษาอื่น ๆ ให้กลายเป็นเสียงภาษามาลีสันสกฤต เช่น

พระศรี ที่เราหมายถึงหมากพลู น่าจะมาจากคำว่า สิริเรห์ (sireh) ของภาษามลายูที่แปลว่า พลู

ธรณีประดู เขียนแบบคำบาลีสันสกฤต แต่น่าจะเป็นคำ เคอร์นี (demi) ของภาษามลายูที่แปลว่า ธรณีประดู

ในหนังสือ ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ศาสตราจารย์ ดร. บรรจบ พันธุเมธา ได้กล่าวถึงการกลายเสียงสูงต่ำหรือเสียงวรรณยุกต์ไว้ด้วย การกลายเสียงสูงต่ำเราใช้กับคำของภาษาที่ตามปกติไม่มีเสียงสูงต่ำ เช่น อังกฤษ เขมร ชวา-มลายู บาลีสันสกฤต เช่น คำภาษาต่างประเทศที่ออกเสียงสามัญ เรามาใช้เป็นเสียงจัตวา ได้แก่

<u>บาลีสันสกฤต</u>	ศุนาน	<u>ไทย</u>	สนาน (สะ-หนาน)
	สมย		สมัย (สะ-ไหม)
	กษย		กษัย (กะ-ไส)
<u>ชวา-มลายู</u>	burong	<u>ไทย</u>	บุหรง “นก”
	bulan		บุหตัน “เดือน, ดวงจันทร์”
	bunga		บุหงา “ดอกไม้”
	sungai		สุไหง “แม่น้ำ”

เป็นต้น

การกลายความหมาย

การกลายความหมายคือการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำในภาษาที่เรายืมมาใช้
จำแนกออกได้เป็นสี่อย่าง คือ

1. ความหมายแคบเข้า คือการที่เราลดความหมายของคำในภาษาที่ยืมมาให้เหลือน้อยกว่าเดิมหรือกินเนื้อที่น้อยกว่าเดิม
2. ความหมายขยายตัวหรือกว้างออก คือการที่เราเพิ่มความหมายของคำในภาษาที่ยืมมาให้มากขึ้นหรือกินเนื้อที่กว้างขวางขึ้นกว่าเดิม
3. ความหมายย้ายที่ คือการที่ความหมายของคำที่ยืมมาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมโดยสิ้นเชิงหรืออาจมีเค้าของความหมายเดิมเหลืออยู่บ้าง
4. การกลายเสียงเพื่อแยกความหมาย คือการที่เรานำคำในภาษาที่ยืมมาเปลี่ยนแปลงเสียงเป็นสองเสียงหรือกว่านั้น แล้วกำหนดให้แต่ละเสียงมีความหมายอย่างหนึ่ง เป็นการสร้างคำใหม่เพิ่มขึ้นในภาษาด้วย และทำให้ใช้ได้สะดวกไม่สับสน เพราะเสียงต่างกัน
จะแยกกล่าวตามลำดับดังนี้

1. ความหมายแคบเข้า มีสองลักษณะคือ

1.1 ใช้ในความหมายจำกัด คือ คำเดิมมีความหมายกลาง ๆ หรือกินเนื้อที่มาก แต่เราใช้ให้ความหมายจำกัดลงไปทางดีหรือทางเลวก็ได้ หรือใช้ในทางกลาง ๆ ก็ได้ เช่น

พายุ มาจาก วายุ (บ., ส.) เดิมแปลว่า ลมทั่วไป เป็นคำกินเนื้อที่กว้าง เรามาใช้ว่า ลมแรงจัด กินเนื้อที่แคบกว่าเดิม

เปรต มาจาก เปต (บ.), เปรต (ส.) เดิมหมายถึงวิญญาณของผู้ตาย ผู้ตายไปแล้ว ผี เป็นคำกินเนื้อที่กว้าง เรามาใช้ให้หมายถึงผีพวกหนึ่งที่เกิด ในอบายภูมิ รูปร่างสูง ผอมโซ เพราะปากเล็กเท่ารูเข็ม กินเนื้อที่แคบกว่าเดิม

กรูจ (โกจรจ) เขมรแปลว่า สัมชนิดต่าง ๆ ซึ่งกินเนื้อที่กว้าง แต่เรามาใช้เรียกส้ม เพียงชนิดเดียว และเติม มะ เข้าไปข้างหน้าด้วยเป็น มะกรูด กินเนื้อที่แคบกว่าเดิม

ตุบ่า (ตุบัล) เขมรหมายถึง ครกทุกชนิด ซึ่งกินเนื้อที่กว้าง แต่เรามาหมายถึง ครกตำหมากชนิดหนึ่งเท่านั้น กินเนื้อที่แคบกว่าเดิม

1.2 ใช้ความหมายเดียว คือคำเดิมมีหลายความหมาย แต่เราเลือกใช้เพียงความหมายเดียว เป็นการใช้ให้ความหมายแคบลงในทางจำนวน เช่น

กุศล (ส.) เดิมมี 6 ความหมาย คือ ฉลาด ชำนาญ สันทัด ที่มีคุณธรรม ที่ถูก ที่ควร แต่เราใช้ความหมายว่า ที่มีคุณธรรม เท่านั้น

จมลง (จ้อมลง) ในภาษาเขมรมี 3 ความหมาย คือ ข้าม สะเคาะเคราะห์ ถ่ายแบบ แต่เราใช้ความหมายว่า ถ่ายแบบ เท่านั้น

curry ในภาษาอังกฤษมี 3 ความหมาย คือ แกงกะหรี่ แปรงขนให้สัตว์ ประจบประแจง แต่เราใช้ความหมายว่า แกงกะหรี่ เท่านั้น

2. ความหมายขยายตัวหรือกว้างออก มีสองลักษณะ คือ

2.1 ใช้คำที่เดิมมีความหมายจำกัดให้หมายได้ทั่วไป คือเดิมมีความหมายแคบ อาจหมายถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เรามาใช้ให้ครอบคลุมสิ่งอื่น ๆ ด้วย ทำให้กินเนื้อที่กว้างกว่าเดิม เช่น

คงคา (บ., ส.) เดิมหมายถึงแม่น้ำคงคาซึ่งเป็นแม่น้ำศักดิ์สิทธิ์ของประเทศอินเดีย
เท่านั้น แต่เรามาใช้ให้หมายถึงแม่น้ำสายใดก็ได้และยังหมายถึงน้ำก็ได้ด้วย
จึงกินเนื้อที่กว้างกว่าเดิม ดังตัวอย่าง

“ รั้วแขวงกรมการชาวบ้านชอง วังร้องตัวสั้นอยู่ห้วนไหว
เห็นจระเข้คาบคนบนบันได เอาออกไปฟาดหางกลางคงคา ”

(ขุนช้างขุนแผน)

และ

“ เกสรร่วงลงในคงคา พระพายพาหอมฟุ้งจรุงใจ ” (อิเหนา)
คงคา คำแรกหมายถึง แม่น้ำ คำหลังหมายถึง น้ำ

เวที (บ., ส.) เดิมหมายถึงที่บูชาหรือที่ซึ่งยกพื้นขึ้นเพื่อทำพิธี แต่เราหมายถึงที่ยก
พื้นเพื่อการแสดงต่าง ๆ เช่น เวทีมวย เวทีละคร เวทีประกวดนางงาม เวทีร่าวง
เป็นต้น

2.2 เพิ่มความหมายอื่นขึ้นและความหมายเดิมก็ยังใช้อยู่ เช่น

กมล (บ., ส.) เดิมแปลว่า ดอกบัว เรามาใช้ให้หมายถึง ดอกบัว และ ใจ

มาลา (บ., ส.) เดิมแปลว่า พวงดอกไม้ เรามาใช้ให้หมายถึง พวงดอกไม้และหมวก
godown เดิมแปลว่า โรงเก็บสินค้า เรามาใช้ให้หมายถึง โรงเก็บสินค้า รถบรรทุก
ชนิดหนึ่ง และ ที่เก็บศพ

3. ความหมายย้ายที่ คำที่มีความหมายย้ายที่บางคำสืบสาวสาเหตุได้ บางคำก็สืบสาว สาเหตุไม่ได้ เช่น

คัสกร (ส. คตุกร) แปลตามศัพท์ว่า ผู้ทำการอย่างนั้น หมายความว่า ขโมย แต่เรา
มาใช้ให้หมายความว่า ช่างศึก ศัตรู

อกัย (บ., ส.) แปลตามศัพท์ว่า ไม่กลัว แต่เรามาใช้ให้หมายความว่า ขกโทษให้

นิยม (บ., ส.) แปลว่า ระงับยับยั้ง ควบคุม จำกัด กำหนด หรือตกลงกัน แต่เรามา
ใช้ให้หมายความว่า พอใจ นับถือ ชอบ

ตะแลงแกง คำเขมรว่า ตูรแพงแกง (ตฺรออแลงแกง) เดิมแปลว่า ที่มีสีหน้า แยกเป็น-
สี่อย่าง ทางสี่แพร่ง แต่เรามาใช้ให้หมายความว่า ที่ประหารนักโทษ ที่ความ
หมายย้ายที่มาเป็นเช่นนี้คงเป็นเพราะว่าสมัยก่อนเมื่อจะประหารชีวิตนักโทษ
ก็จะทำกันที่ทางสี่แพร่งเพื่อประจานความผิดมิให้ผู้อื่นเอาเยี่ยงอย่าง เพราะ
ทางสี่แพร่งจะมีผู้สัญจรไปมามาก

4. การกลายเสียงเพื่อแยกความหมาย คือนำคำที่ยืมมาคำเดียวแยกเสียงให้ต่างกันไปและ
ให้มีความหมายต่างกันไปด้วย เช่น

ฐาน (บ.) แปลว่า ที่ตั้ง สถานที่ สถานะ ภาวะ เราแยกเสียงและความหมายเป็น
ฐาน (ถาน) แปลว่า ที่ตั้ง ที่รองรับ เช่น ฐานพระ ฐานยิง และแปลว่า ประการ
ได้ด้วย เช่น “โทษฐานลักทรัพย์” เป็นต้น

ฐาน (ถานะ) แปลว่า ตำแหน่ง ภาวะ เช่น “ชายคนนั้นมีฐานะดี” เป็นต้น

ชุก (จุก) เขมรแปลว่า หนาแน่น ผมจุก เราแยกเสียงและความหมายเป็น ชุก
แปลว่า หนาแน่น มีดิน มีมากมาย มีบ่อย ๆ เช่น “ผลไม้ชุก” “ฝนชุก”
 เป็นต้น

จุก แปลว่า ผมจุก คือผมเล็ก ๆ ที่ขมวดเอาไว้ตรงขม่อม

กู (กู) เขมรแปลว่า กูน้ำ กูเรามาแยกเสียงแยกความหมายว่า กู กู๋ ดังนี้ เป็นต้น

คำถามเพื่อทดสอบ

1. คำบาลีสันสกฤตในข้อใดเราใช้ให้ความหมายย้ายที่
 1. มาลา
 2. พายุ
 3. คงคา
 4. คัสกร
2. คำอังกฤษในข้อใดเราใช้ให้ความหมายย้ายที่
 1. scrum
 2. ball
 3. screw
 4. salad
3. คำเขมรในข้อใดเราใช้ให้ความหมายย้ายที่
 1. กรูจ
 2. เจริง
 3. ตูร โปก
 4. กุรเบา
4. คำเขมรในข้อใดเราใช้ให้ความหมายแค้นเข้า
 1. ไกร
 2. จงไร
 3. ขุนร
 4. ชิง
5. คำบาลีสันสกฤตในข้อใดเราใช้ให้ความหมายแค้นเข้า
 1. สินธุ
 2. อภัย
 3. เวที
 4. กรรม
6. คำเขมรในข้อใดเรานำมาแยกเสียงให้มีสองความหมาย
 1. จรก
 2. นั
 3. ฆตัง
 4. โฆลง
7. คำอังกฤษในข้อใดเรานำมาใช้ให้ความหมายกว้างออก
 1. fancy
 2. fan
 3. fit
 4. free
8. คำในข้อใดเป็นการตัดคำผิด
 1. ไอยรา
 2. ฤทัย
 3. โกลา
 4. ฌรงค์
9. คำในข้อใดแทรกวรรณคดี
 1. ขวชน
 2. สวคนธ์
 3. เขวมาลย์
 4. ไทยทาน
10. คำในข้อใดแทรกนิคหิต
 1. มงกุฎ
 2. สังคม
 3. สันดาน
 4. สัจจร
11. คำในข้อใดกลายเสียงไปในลักษณะลากเข้าความ
 1. ตักขัย
 2. สารหนู
 3. จากพราก
 4. จังหัน
12. คำในข้อใดกลายเสียงโดยไม่เจตนาทุกคำ
 1. ฤมี คัทรู
 2. อักโข ยมพบาล
 3. ลีลาศ โบสถ์
 4. มารดา พุทรา

คำตอบ

1. (4)	2. (1)	3. (3)	4. (2)	5. (4)	6. (1)
7. (2)	8. (4)	9. (2)	10. (1)	11. (3)	12. (1)

ตัวอย่างข้อสอบแบบอัตนัย

1. ให้เลือกตอบเพียงหัวข้อเดียว (20 คะแนน)

- 1.1 เหตุใดไทยเราจึงรับคำในภาษาอื่นมาใช้ จงยกเหตุผลมากล่าวเป็นข้อ ๆ และยกตัวอย่างประกอบให้เห็นจริง
- 1.2 คำในภาษาอื่นที่ไทยเรารับมาใช้ นั้นเข้ามาในภาษาไทยโดยทางใดบ้าง จงบอกมา สักสี่ทางและยกตัวอย่างประกอบ
- 1.3 การสร้างคำในภาษาเขมรกับภาษาอังกฤษเหมือนกันในแง่ใดบ้าง บอกมาแต่ที่เหมือนกันพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ

(ภาค 1 ปีการศึกษา 2524)

2. ให้เลือกตอบสองหัวข้อ (20 คะแนน)

- 2.1 ความหมายแคบเข้าคืออะไร มีกี่อย่าง อะไรบ้าง จงอธิบายและยกตัวอย่างประกอบ
- 2.2 ความหมายกว้างออกคืออะไร มีกี่อย่าง อะไรบ้าง จงอธิบายและยกตัวอย่างประกอบ
- 2.3 การกลายเสียงโดยเจตนาคืออย่างไร จงอธิบายและยกตัวอย่างประกอบ

(ภาค 1 ปีการศึกษา 2524)

3. จงเลือกอธิบายมาเพียงหัวข้อเดียว (20 คะแนน)

- 3.1 ภาษาอังกฤษสร้างคำนามและคำคุณศัพท์ด้วยวิธีใดบ้าง
- 3.2 การลงอุปสรรคในภาษาเขมร

(ภาค 1 ปีการศึกษา 2525)

4. จงเลือกตอบสองหัวข้อ (20 คะแนน)

4.1 ที่กล่าวว่าความหมายขยายตัวมีสองลักษณะนั้น คืออะไรบ้าง อธิบายสั้น ๆ และยกตัวอย่างประกอบ

4.2 เราแทรกเสียงสระและเสียงพยัญชนะให้แก่คำภาษาอื่นที่ยืมมาใช้เพื่ออะไร และแทรกลงไปทีใดของคำที่ยืมมา

คำต่อไปนี้คำใดแทรกเสียงสระอะไรและคำใดแทรกเสียงพยัญชนะอะไร

บริณี สมร มงกุฎ มารยา เสวคนธ์ ไอยรา

มังกร โขมค กฤติyakม (หญ้า)ฝรัน

4.3 ปัจจุบันนี้เรารับคำและสำนวนอังกฤษมาใช้มาก บางคำบางสำนวนก็อาจจำเป็นแต่ส่วนมากไม่จำเป็นเลย เราอาจใช้คำและสำนวนไทยแทนได้ ขอให้ท่านแก้คำและสำนวนต่อไปนี้ให้เป็นภาษาไทยที่สื่อความหมายได้เข้าใจกัน

ก. ภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรีคนนี้ รัฐบาลจะอยู่ได้ครบเทอม

ข. เราจะต้องจ่ายค่าคินเนอร์มือนี 100 บาทต่อหัว

ค. มันเป็นวันที่ทุกคนเต็มไปด้วยความสุขในวันนี้

ง. เขาถูกตามตัวไปให้เคลียร์หนี้สิน

จ. อย่างไม่คาดฝัน ทีมฟุตบอลไทยมีชัยชนะเหนือทีมฟุตบอลมาเลเซีย

3 ประคุดต่อ 1

(ภาค 1 ปีการศึกษา 2525)

5. จงเลือกอธิบายมา 1 หัวข้อ (20 คะแนน)

5.1 การแทรกเสียงนิกหิตที่พยัญชนะควบกล้ำและการแทรกเสียงนิกหิตที่พยัญชนะเดี่ยวในภาษาเขมรมีการปฏิบัติต่างกันอย่างไร อธิบายและยกตัวอย่างประกอบ

5.2 การลงปัจจัย (suffix) ในภาษาอังกฤษทำให้คำที่ถูกลงปัจจัยแล้วนั้นเปลี่ยนแปลงหน้าที่และความหมายไปอย่างไรบ้าง อธิบายและยกตัวอย่างประกอบ

5.3 เรารับคำภาษาอังกฤษเข้ามาใช้ในภาษาเราในลักษณะใดบ้าง บอกมา 3 ลักษณะพร้อมด้วยตัวอย่าง และคำต่อไปนี้เรารับมาใช้ในลักษณะใด: scrum, number, sheet, culture, bus

5.4 จงกล่าวถึงสาเหตุที่เรารับคำภาษาอื่นมาใช้ในภาษาของเรา พร้อมทั้งยกตัวอย่าง
(ภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2525)

6. คำภาษาต่างประเทศต่อไปนี้

ก. เดิมเป็นภาษาอะไร

ข. เดิมแปลว่าอะไร หรือหมายถึงอะไร

ค. ในภาษาไทยแปลว่าอะไร

ง. เมื่อใช้ในภาษาไทย เปลี่ยนความหมายไปในแง่ใดหรือไม่

อภัย ตะแลงแกง ความฉุน คงคา เซ็น ฤทัย กรรม ตะโพก
กะรัง กุดัง เรียน เดมิน ประมวล กงสี เซ็ง ใต้ บะฉ้อ

ให้เลือกตอบเพียง 10 คำ โดยทำตามตัวอย่างต่อไปนี้

กระโถง ก. ภาษาเขมร

ข. ไบเรอ

ค. เสาไบเรอ

ง. ความหมายย้ายที่

(ภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2525)